

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 30 septembrie 2008

în Cauza Ana și Ioan Radu împotriva României

(Cererea nr. 24977/03)

Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Ana și Ioan Radu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, președinte,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič,

Alvina Gyulumyan,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Ann Power, judecători,

și Stanley Naismith, grefier adjunct de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 9 septembrie 2008,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 24977/03, introdusă împotriva României de doi cetățeni ai acestui stat, doamna Ana Radu și domnul Ioan Radu (*reclamanții*), care au sesizat Curtea la data de 10 iunie 2003 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 10 iulie 2007, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Așa cum prevede [art. 29](#) alin. 3 al Convenției, ea a hotărât de asemenea că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanții s-au născut în anul 1936 și respectiv în anul 1930 și locuiesc la Bacău.

A. Exproprierea terenului reclamanților și primele proceduri privind retrocedarea acestuia (acțiuni în revendicare și acțiuni întemeiate pe Legile nr. 18/1991 și respectiv 33/1994)

5. În baza decretului nr. 394/1988, în aprilie 1989 autoritățile au expropriat 1.100 m² din terenul de 1.300 m² pe care reclamanții l-au cumpărat în anul 1971 printr-un contract de vânzare notarial. Reclamanții nu au primit despăgubiri. Terenul în cauză a fost parțial utilizat de autoritățile locale în anul 1989 pentru construirea unui mobil de locuit.

6. La o dată neprecizată din anul 1991, în baza Legii fondului funciar nr. 18/1991 (Legea nr. 18/1991), reclamanții au cerut comisiilor administrative competente reconstituirea dreptului lor de proprietate asupra terenului de 1.100 m². În cursul procedurii administrative, aceștia au precizat că acceptau acordarea unui teren în schimb, dar nu o compensație bănească. Prin sentința definitivă din data de 22 octombrie 1993 Judecătoria Bacău a respins ca neîntemeiată contestația reclamanților împotriva hotărârii administrative de respingere a cererii lor. Instanța a subliniat că despăgubirile stabilite în momentul exproprierii la 2.475 lei românești (ROL) nu fuseseră plătite reclamanților pe motiv că nu-și prezentaseră titlul de proprietate și că pentru terenurile expropriate legea nu prevedea acordarea unui teren în schimb.

7. Într-o altă procedură, prin sentința din data de 26 mai 1999, confirmată în ultimă instanță prin decizia din data de 15 septembrie 2000 a Curții de Apel Bacău, Judecătoria Bacău a respins ca neîntemeiată o primă acțiune în revendicare a terenului de 1.100 m² îndreptată de reclamanți împotriva Primăriei Bacău și bazată pe dreptul comun (art. 480 cod civil).

8. Într-un alt proces, prin hotărârea judecătorească din data de 23 ianuarie 2001, Tribunalul Bacău a admis în parte acțiunea reclamanților privind restituirea acestui teren de 1.100 m², de data aceasta în temeiul art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea din motive de

utilitate publică (Legea nr. 33/1994). Observând în baza unei expertize că o parte din terenul în cauză era ocupat de un imobil cu destinație de locuit și garaje, instanța a retrocedat o parcelă de 601 m² liberă de orice fel de construcție, adăugând că reclamanții nu puteau cere, pentru restul terenului expropriat, decât despăgubiri. Atât apelul cât și recursul înaintate de reclamanți au fost respinse ca neîntemeiate, ultimul prin decizia din data de 18 ianuarie 2002 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție.

B. A doua acțiune în restituire a terenului expropriat întemeiată pe dreptul comun

9. La data de 31 octombrie 2000, prin intermediul unui avocat, reclamanții au sesizat Tribunalul Bacău cu o acțiune întemeiată inițial pe Legea nr. 29/1990 privind contenciosul administrativ și apoi pe art. 480 cod civil pe care au îndreptat-o împotriva Primăriei Bacău și Direcției Finanțelor Publice Bacău, acțiune prin care au solicitat anularea decretului de expropriere nr. 394/1998 și retrocedarea terenului expropriat de 1.100 m². După pronunțarea hotărârii judecătorești din data de 23 ianuarie 2001 (paragraful 8 de mai sus), aceștia au precizat că acțiunea lor avea drept obiect retrocedarea parcelei restante de circa 500 m². La cererea reclamanților în cauză a fost efectuată o nouă expertiză, care a concluzionat că în jur de 122 m² din parcela în discuție erau situați sub imobilul cu destinație de locuit, restul parcelei fiind ocupat de garaje și spații verzi.

10. La 27 martie și 9 octombrie 2001, reclamanții au depus concluzii scrise la dosar, indicând că considerau : că terenul intrase în 1991 în patrimoniul statului în mod abuziv și nu printr-o expropriere, dată fiind neplata despăgubirii ; că suma de 2.475 ROL a fost stabilită unilateral de către autorități ; și că solicitau restituirea în natură a terenului, inclusiv a parcelei situate sub imobilul cu destinație de locuit. Cu toate acestea, în privința ultimei parcele, aceștia au considerat că Primăria Bacău putea să le acorde o parcelă învecinată cu terenul în litigiu.

11. Prin hotărârea judecătorească din data de 21 noiembrie 2001, Tribunalul Bacău a admis parțial acțiunea reclamanților, dispunând să li se restituie o parcelă de 360 m² din cea de 500 m² solicitată, restul fiind ocupat de imobilul cu destinație de locuit care constituia o construcție de utilitate publică. Acesta a respins cererea de anulare a decretului de expropriere nr. 394/1988 ca neîntemeiată. Instanța a luat act că avocatul reclamanților nu solicitase rambursarea costurilor și cheltuielilor.

12. Reclamanții au înaintat apel împotriva hotărârii menționate anterior, plângându-se că instanța nu a dispus retrocedarea în întregime a parcelei de 500 m², nici rambursarea costurilor și cheltuielilor suportate. După ce au prezentat acest ultim motiv de apel, reclamanții au adăugat că restituirea restului de parcelă în suprafață de 139 m² era posibilă, că în caz de nerestituire preferau acordarea unei parcele în schimb sau, în caz contrar, despăgubiri în sumă de 208.500.000 ROL, reprezentând în opinia lor valoarea de piață a acestei parcele.

13. Prin decizia din data de 11 februarie 2002, Curtea de Apel Bacău a respins apelul înaintat de reclamanți, reținând că din expertiză reieșea că parcela nerestituită era ocupată de un imobil cu destinație de locuit și că, pentru a obține despăgubiri în această privință, reclamanții aveau posibilitatea de a urma procedura prevăzută de Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv de către stat (*Legea nr. 10/2001*).

14. Reclamanții au înaintat recurs împotriva deciziei susmenționate, în care au reiterat motivele lor de apel și au contestat abordarea avocatului lor care, în primă instanță, a îndreptat acțiunea împotriva Direcției Finanțelor Publice și a cerut anularea decretului nr. 394/1998 și nu a solicitat rambursarea costurilor și cheltuielilor. În concluziile lor prezentate la dosar în ziua dezbaterilor, reclamanții au adăugat capete de cerere privind lipsa de folosință a terenului din

1989 și condamnarea autorităților locale să refacă împrejmuirea din lemn care delimita terenul la vremea exproprierii.

15. Prin decizia definitivă din data de 14 ianuarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul înaintat de reclamanți ca neîntemeiat. În ceea ce privește cererile noi introduse de reclamanți în motivele lor de apel și de recurs, aceasta a făcut trimitere la art. 294 din codul de procedură civilă (CPC), a remarcat că singura motivare a acțiunii făcută în termenul legal a fost cea care limita obiectul acțiunii la parcela de 500 m² și a concluzionat că instanțele se pronunțaseră în mod corect numai în privința acțiunii astfel formulate. Considerentele deciziei fiind redactate în iulie 2003, reclamanții, după spusele lor, nu au reușit să obțină o copie decât în octombrie 2003.

C. Demersurile pentru executarea deciziilor definitive din 18 ianuarie 2002 și 14 ianuarie 2003 pronunțate de Curtea Supremă de Justiție

16. În anul 2002, la o dată neprecizată, reclamanții au solicitat Primăriei Bacău să fie puși în posesia parcelei de 601 m² care le fusese restituită prin decizia definitivă din data de 18 ianuarie 2002 a Curții Supreme de Justiție. În opinia reclamanților, Primăria a refuzat să respecte această decizie, indicându-le că trebuia să aștepte rezultatul celei de-a doua acțiuni întemeiată pe dreptul comun privind restituirea restului de teren expropriat.

17. În perioada octombrie – decembrie 2003 reclamanții și-au reafirmat cererea solicitând respectarea deciziilor din 18 ianuarie 2002 și 14 ianuarie 2003 pronunțate de Curtea Supremă de Justiție și punerea lor în posesia parcelelor de 601 m² și 360 m² din terenul respectiv.

18. În luna ianuarie 2004 reclamanții s-au adresat unui executor judecătoresc pentru a proceda la executarea silită a deciziilor menționate anterior. Prin procesul-verbal din data de 27 februarie 2004, întocmit de executorul respectiv în lipsa reprezentanților Primăriei Bacău,

reclamanții au fost puși în posesia celor două parcele de 601 m² și 360 m². În procesul său verbal executorul a constatat existența pe parcela de 360 m² a nouă garaje și a unui drum de acces la acestea care împiedica folosirea normală a acestei parcele de către reclamanți. Din dosar reiese că aceste garaje aparțin unor terți, care le-au construit în anii 1990 și că Primăria la început a reînnoit în ianuarie și mai 2003 cel puțin o parte din contractele de închiriere asupra acestor garaje până la sfârșitul anului în curs și le-a reziliat în cursul aceluiași an. Drept răspuns la una din cererile reclamanților, Primăria Bacău le-a comunicat, la data de 14 aprilie 2004, numele și datele proprietarilor garajelor.

19. Nereușind să ajungă la o înțelegere cu proprietarul unuia din aceste garaje, reclamanții au sesizat la data de 24 mai 2004 Judecătoria Bacău cu o acțiune vizând condamnarea terțului respectiv la ridicarea garajului de pe parcela lor sau, în subsidiar, la plata unei chirii lunare. Prin sentința din data de 26 iunie 2007, instanța a admis în parte acțiunea reclamanților : aceasta a condamnat terțul proprietar al garajului să-l ridice, menționând că acest garaj a fost construit cu rea credință, fără autorizația administrativă necesară, dar a respins cererea de chirie ca neîntemeiată. Până în acest moment procesul este în curs în fața instanței de apel. Din dosarul cauzei și dintr-o scrisoare datată 10 august 2007 a Primăriei Bacău, necontestată de reclamanți, reiese că aceștia încasează chirii din partea altor proprietari de garaje deoarece aceste garaje și drumul lor de acces sunt situate pe parcela de 360 m².

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

A. Prevederi legale și jurisprudența internă privind imobilele expropriate înainte de 1989

20. Legea nr. 33/1994 privind exproprierea din motive de utilitate publică (*Legea nr. 33/1994*) a reafirmat principiul stabilit în art. 41 (3) al Constituției din 1991, prevăzând că

exproprierea nu poate fi pusă în practică decât din motive de utilitate publică, cu o despăgubire prealabilă, în baza unei hotărâri judecătorești. Articolul 35 din Legea nr. 33/1994, care prevede posibilitatea din partea proprietarilor expropriați să ceară instanțelor retrocedarea bunurilor lor imobiliare dacă acestea nu au fost folosite în scopul prevăzut în momentul exproprierii lor în termen de un an, a fost interpretat ca aplicându-se și la exproprierile dispuse înainte de 1994 (decizia Curții Supreme de Justiție din data de 27 septembrie 1999). Legea nr. 33/1994 a abrogat decretul nr. 467/1979 al Consiliului de Stat, care prevedea că exproprierea avea loc în momentul intrării statului în posesia imobilului în cauză, despăgubirile fiind stabilite și plătite de autoritățile locale ulterior, potrivit criteriilor exprimate în cifre anexate la decret. Practic se ajungea la neplata despăgubirilor sau la sume mici ale acestora.

21. Înalta Curte de Casație și Justiție (*Înalta Curte de Casație*), noua denumire a Curții Supreme de Justiție după anul 2003, a fost chemată să se pronunțe în cauzele în care foștii proprietari au solicitat, în acțiunile în revendicare întemeiate pe art. 480 cod civil, restituirea imobilelor expropriate/naționalizate sau, în subsidiar, acordarea de despăgubiri. Deoarece nu a respins această ultimă cerere ca fiind prescrisă în termenul de prescriere de trei ani începând din 1991 (decizia din data de 2 noiembrie 2003) sau ca fiind îndreptată greșit împotriva autorităților locale și nu împotriva Ministerului Finanțelor (decizia din data de 16 martie 2004), Înalta Curte de Casație a ordonat instanțelor inferioare să examineze pe fond, în mod diferit, cererea de despăgubire formulată de reclamanți (decizia din data de 14 ianuarie 2005).

22. După intrarea în vigoare la data de 14 februarie 2001 a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv de către stat (*Legea nr. 10/2001*), care prevedea la art. 11 dreptul foștilor proprietari ai imobilelor expropriați de a fi despăgubiți, la sfârșitul unei proceduri administrative și apoi judiciare stabilite prin această lege, în baza unor expertize

tehnice, instanțele interne au examinat pe fond un anumit număr de cereri de despăgubire de acest gen și au pronunțat hotărâri definitive (a se vedea, între altele, deciziile din 25 aprilie 2005 și 15 ianuarie 2006 a Înaltei Curți de Casație care au dispus restituirea părții din teren expropriat care nu fusese utilizat în scopul de utilitate publică anunțat și plata unei despăgubiri pentru restul terenului expropriat).

B. Articolul 294 din codul de procedură civilă (CPC)

23. Articolul 294 CPC prevede că în cazul procedurii în apel împotriva sentinței pronunțate în primă instanță, cauza juridică și obiectul acțiunii precum și calitatea părților în litigiu trebuie să rămână neschimbate. Părțile nu pot formula « cereri noi », știind că sunt excluse de la această formulă excepțiile de procedură, mijloacele de apărare, precum și cererile referitoare la dobânzi sau la alte despăgubiri exigibile sau introduse după pronunțarea sentinței menționate anterior (a se vedea, între altele, deciziile din data de 10 iulie 1997 a Curții Supreme de Justiție și din 2 mai 2006 a Curții de Appel Galați).

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a [art. 6](#) alin. 1 din Convenție și a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1

A. Asupra nerespectării deciziilor definitive din 18 ianuarie 2002 și 14 ianuarie 2003 pronunțate de Curtea Supremă de Justiție

24. Reclamanții se plâng în principal că executarea tardivă și inefectivă a deciziilor citate anterior, care condamnă autoritățile să le restituie parcelele de 601 m² și respectiv 360 m² al terenului lor expropriat în 1989, a adus atingere dreptului lor de acces la justiție și dreptului lor la respectarea bunurilor lor. Ei invocă art. 6 alin. 1 din Convenție și 1 din Protocolul nr. 1, care prevăd următoarele:

Articolul 6 alin. 1

"Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță independentă și imparțială (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)"

Articolul 1 din Protocolul nr. 1

"Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor."

25. Guvernul se opune acestei afirmații.

1. Asupra admisibilității

26. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod manifest neîntemeiat în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și îl declară deci admisibil.

2. Asupra fondului

27. Guvernul consideră că nu este vorba despre o întârziere în executarea deciziilor din 18 ianuarie 2002 și 14 ianuarie 2003 ale Curții Supreme de Justiție, dat fiind că Primăria Bacău nu a refuzat să procedeze la executare și că reclamanții au fost efectiv puși în posesia parcelelor respective în februarie 2004. Considerând că reclamanții, pe de o parte, nu au adus dovada reînnoirii de către Primărie, după executarea acestor decizii, a contractelor de închiriere privind terenul situat sub garaje, și, pe de altă parte, nu au făcut demersuri pentru a-i obliga pe

proprietarii acestor garaje să le ridice de pe parcela lor de 360 m² și că au încheiat chiar contracte de închiriere cu acești proprietari, Guvernul consideră că reclamanții nu pot invoca lipsa proporționalității unei eventuale ingerințe în dreptul lor la respectarea bunurilor.

28. Reclamanții consideră că în ceea ce privește parcela de 360 m² ce face obiectul deciziei din data de 14 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, punerea lor în posesie în februarie 2004 nu a fost efectivă, ci pur formală, datorită existenței garajelor situate pe această parcelă. În opinia lor, răspunderea lipsei executării efective revine Primăriei Bacău și unuia din proprietarii garajelor în cauză, proprietar de rea credință împotriva căruia au trebuit să demareze o procedură judiciară pentru ridicarea garajului acestuia.

29. Curtea reamintește că a concluzionat în mai multe cauze că omisiunea autorităților, fără o justificare clară, de a executa într-un termen rezonabil o hotărâre definitivă pronunțată împotriva sa reprezintă o încălcare a dreptului de acces la instanță precum și a dreptului la respectarea bunurilor (*Acatrinei împotriva României*, nr. 7114/02, paragraful 40, 26 octombrie 2006, *Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, paragraful 26, 27 mai 2004, *Prodan împotriva Moldovei*, nr. 49806/99, paragrafele 54-55, 18 mai 2004, *Luntre și alții împotriva Moldovei*, nr. 2916/02, paragrafele 40-41, 15 iunie 2004).

30. Dat fiind că Guvernul susține că deciziile definitive din 18 ianuarie 2002 și 14 ianuarie 2003 ale Curții Supreme de Justiție au fost efectiv executate prin punerea în posesie a reclamanților în februarie 2004 a celor două parcele de 601 m² și respectiv 360 m², trebuie examinat dacă această executare a fost efectivă și dacă a intervenit într-un termen rezonabil, în sensul jurisprudenței Curții în materie.

31. În ceea ce privește decizia din data de 18 ianuarie 2002, Curtea constată că părțile nu contestă nici că reclamanții au solicitat fără succes executarea sa în cursul anului 2002 nici că

restituirea efectivă a parcelei de 601 m² a fost realizată prin punerea în posesie a acestora la data de 27 februarie 2004 de către un executor judecătoresc, în lipsa reprezentantului Primăriei Bacău. Pe de altă parte, Curtea subliniază că Guvernul nu a prezentat nicio justificare pentru termenul de circa doi ani scurs mai înainte ca decizia din data de 18 ianuarie 2002 să fie executată efectiv, în urma demersurilor reclamanților. Ținând cont de lipsa oricărui motiv care să constituie o justificare întemeiată a acestui termen, care nu reprezintă un termen rezonabil potrivit jurisprudenței Curții în materie (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Dorneanu împotriva României*, nr. 1818/02, paragraful 52, 26 iulie 2007, *Beciu împotriva Moldovei*, nr. 32347/04, paragraful 28, 13 noiembrie 2007, *Pridatcenko și alții împotriva Rusiei*, nr. 2191/03 și altele, paragrafele 53 și 60, 21 iunie 2007 și *Strungariu împotriva României*, nr. 23878/02, paragrafele 43 și 46, 29 septembrie 2005), Curtea consideră că întârzierea în executarea deciziei în cauză a îndepărtat orice efect util dreptului de acces la instanță al reclamanților și a adus atingere dreptului lor la respectarea bunurilor lor.

32. În ceea ce privește decizia definitivă din data de 14 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție și problema caracterului efectiv al executării sale prin punerea în posesie din data de 27 februarie 2004, Curtea reține că reclamanții aveau cunoștință, în momentul în care au demarat a doua procedură bazată pe dreptul comun, de faptul că parcela de 360 m² a cărei restituire o cereau era ocupată de garaje, expertizele realizate în procedurile pe care de introduseseră înainte fiind fără echivoc în acest sens (paragrafele 8 și 9 de mai sus). De altfel, faptul de a ști dacă aceste garaje constituiau construcții de utilitate publică ce împiedicau restituirea parcelei a făcut obiectul dezbaterilor; or, în niciun moment al procedurii reclamanții nu au formulat nicio cerere suplimentară privind ridicarea garajelor respective și restituirea parcelei liberă de orice construcție. În plus, Curtea observă că, la scurt timp de la punerea lor în posesie la data de 27

februarie 2004, reclamanții au ajuns la o înțelegere cu toți proprietarii garajelor în cauză, încasând o chirie din partea lor, cu excepția unuia din proprietari împotriva căruia reclamanții au inițiat o procedură de evacuare aflată încă în curs (paragraful 19 de mai sus). De aceea, Curtea consideră că trebuie diferențiată această cauză de cauza *Nerumberg împotriva României* (nr. 2726/02, paragrafele 36, 37 și 40, 1 februarie 2007), în care reclamantul nu a fost informat în timpul procesului pe fond asupra existenței acestor garaje și în care autoritățile se angajaseră să ia măsuri pentru a le ridica și în care în fine proprietarilor garajelor li se recunoscuseră în instanță titlurile de proprietate concurente asupra aceleiași parcele. Pe baza celor de mai sus, Curtea consideră că, luând în calcul adnotările făcute de executorul judecătoresc cu ocazia punerii în posesie a reclamanților a parcelei de 360 m², trebuie considerat că restituirea acestei parcele în executarea deciziei din data de 14 ianuarie 2003 a fost efectivă.

33. În ceea ce privește termenul în care decizia definitivă din data de 14 ianuarie 2003 a fost executată, Curtea constată că reclamanții au precizat că nu au cerut Primăriei Bacău să procedeze la executarea acestei decizii decât în octombrie 2003. Dat fiind lipsa oricărui demers al reclamanților înainte de această dată, Curtea consideră că termenul de executare a deciziei susmenționate de unsprezece luni de la pronunțare și de patru luni de la prima cerere a reclamanților în acest sens nu poate fi considerat irațional, potrivit jurisprudenței Curții în materie (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kornilov și alții împotriva Ucrainei* (Hotărâre), nr. 36575/02, 7 octombrie 2003 și *Strungariu împotriva României*, nr. 23878/02, paragraful 42, 29 septembrie 2005).

34. Pe baza celor de mai sus, Curtea consideră că a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 și 1 din Protocolul nr. 1 datorită întârzierii în executarea deciziei din data de 18 ianuarie 2002

pronunțate de Curtea Supremă de Justiție și că nu a avut loc încălcarea articolelor citate anterior în ceea ce privește executarea deciziei din data de 14 ianuarie 2003 a aceleiași instanțe.

B. Asupra altor preținse încălcări

35. Invocând art. 6 alin. 1 din Convenție, reclamantii se plâng că instanțele nu au statuat în procedura încheiată prin decizia din data de 14 ianuarie 2003, în urma cererilor lor de restituire a parcelei de 139 m² și de despăgubire în caz de nerestituire. Curtea reține că, în decizia citată anterior, Curtea Supremă de Justiție a confirmat sentința din data de 21 noiembrie 2001 pronunțată în primă instanță care a respins cererea de restituire a parcelei în cauză și a pronunțat o hotărâre judecătorească la cererea reclamantilor în această privință. De altfel, în privința neexaminării pe fond a cererilor de despăgubire formulate de reclamanti în motivele lor de apel și de recurs, Curtea constată că art. 294 CPC, pe care s-a bazat decizia citată anterior, prevede că părțile într-o procedură judiciară nu pot formula « cereri noi » după procedura în primă instanță (paragraful 23 de mai sus). Prin urmare, în ceea ce privește în speță aplicarea legală a unei norme procedurale clară, accesibilă și previzibilă vizând asigurarea bunei derulări a procedurii (*Brechos împotriva Greciei* (Hotărâre), nr. 7632/04, 11 aprilie 2006), Curtea consideră că reclamantii nu au oferit instanțelor interne oportunitatea de a examina pe fond cererile lor de despăgubire.

36. Tot în baza art. 6 alin. 1 citat anterior, reclamantii se plâng de durata procedurilor în restituire a terenului de 1.100 m² precum și de rezultatul procedurii soluționate prin decizia din data de 14 ianuarie 2003. Curtea reține că plângerea întemeiată pe durata procedurilor este tardivă în ceea ce privește alte proceduri decât cea încheiată prin decizia citată anterior, procedurile în cauză terminându-se cu peste șase luni înainte de 10 iunie 2003, data introducerii cererii. În final, plângerile referitoare la durata și rezultatul procedurii încheiate prin decizia din data de 14 ianuarie 2003, trebuie respinse ca fiind în mod manifest neîntemeiate, fiind vorba despre o durată

de circa doi ani și două luni pentru trei grade de jurisdicție și despre contestarea de către reclamânți a interpretării faptelor și dreptului relevante de către instanțele interne, în lipsa oricărui indiciu de arbitrar.

37. Invocând art. 1 din Protocolul nr. 1, reclamânții se plâng că exproprierea din aprilie 1989 a avut loc fără o despăgubire prealabilă. Trebuie remarcat că având în vedere intrarea în vigoare a Convenției față de România la 20 iunie 1994, Curtea nu este competentă *ratione temporis* să examineze împrejurările exproprierii sau efectele continue produse de privarea de terenul de 1.100 m², nici, *a fortiori*, problemele referitoare la suma despăgubirii stabilite la acea vreme (*Malhous împotriva Republicii Cehe* [GC] (Hotărâre), nr. 33071/96, 13 decembrie 2000, CEDH 2000-XII). Desigur, Curtea a considerat în alte cauze că este competentă să examineze problema întârzierii în stabilirea și plata despăgubirilor definitive, în condițiile în care cereri cu acest titlu au făcut obiectul procedurilor care țin de competența sa *ratione temporis* (*Vajagic împotriva Croației*, nr. 30431/03, paragrafele 23 și 24, 20 iulie 2006). În cazul în speță, ținând cont de însemnătatea plângerii reclamânților și de concluziile de mai sus în privința plângerii întemeiate pe art. 6 alin. 1 din Convenție și privind neexaminarea pe fond a cererii de despăgubire pentru parcela de 139 m² (paragraful 35 *in fine* de mai sus), Curtea consideră că nu se impune examinarea diferită din punct de vedere al art. 1 din Protocolul nr. 1.

38. Reiese că aceste capete ale cererii sunt în mod manifest neîntemeiate, tardive și respectiv incompatibile *ratione temporis* cu prevederile Convenției și trebuie respinse în aplicarea [art. 35](#) alin. 1, 3 și 4 din Convenție.

II. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

39. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."

A. Prejudiciu

40. Cu titlu de prejudiciu material pe care l-ar fi suferit, reclamantii solicită 139.000 euro pentru parcela nerestituită de 139 m², 239.462 lei noi românești (RON), adică în jur de 69.000 euro pentru beneficiul nerealizat între anii 1990 și 2003 dintr-o parte a terenului expropriat având în vedere tariful închirierii garajelor de către autoritățile locale în 2006 și condamnarea statului român la refacerea împrejuririi din lemn care le delimita terenul la vremea exproprierii. De altfel, indiferent de prejudiciul material și moral pe care l-ar fi suferit, reclamantii solicită 100.000 RON, adică în jur de 28.800 euro, pentru stressul și frustrarea trăite în cursul procedurilor de restituire a terenului expropriat și pentru cheltuielile medicale suportate de-a lungul acestei perioade.

41. Guvernul se opune acordării sumelor solicitate cu titlu de prejudiciu material de reclamantii, pe care le consideră nesuținute, subliniind că reclamantilor li s-au restituit parcelele de 601 m² și 360 m² într-un termen rezonabil după pronunțarea deciziilor definitive de către instanțele interne în această privință. În ceea ce privește cererea pentru prejudiciul moral, Guvernul consideră că suma solicitată este excesivă comparativ cu jurisprudența Curții și consideră că o eventuală constatare a încălcării ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă a prejudiciului moral pretins suferit de reclamantii.

42. Curtea reafirmă că singura bază de reținut pentru acordarea unei satisfacții echitabile constă în speță în întârzierea în executarea deciziei din data de 18 ianuarie 2002 prin care Curtea

Supremă de Justiție a condamnat autoritățile să restituie reclamanților o parcelă de 601 m² din terenul expropriat. Cu toate acestea, Curtea reține că, în măsura în care reclamanții au fost efectiv puși în posesia acestei parcele și nu și-au susținut cererea referitoare la prejudiciul suferit în timpul perioadei de nerespectare, aceștia nu mai pot invoca un prejudiciu material oarecare în acest capăt de cerere (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Acatrinei*, citată anterior, paragraful 58).

43. Curtea consideră totuși că reclamanții au suferit un prejudiciu moral în special datorită frustrării provocate de întârzierea în executarea deciziei din data de 18 ianuarie 2002 citată anterior și că acest prejudiciu nu este suficient compensat de constatarea încălcării.

44. În aceste împrejurări, ținând cont de ansamblul elementelor pe care le deține și statuând în echitate, așa cum prevede art. 41 din Convenție, Curtea alocă fiecăruia din reclamanți 800 euro pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

45. Reclamanții solicită de asemenea 378,1 RON adică în jur de 100 euro pentru cheltuielile de executare și onorariile executorului judecătoresc desemnat cu executarea deciziilor pronunțate în favoarea reclamanților, prezentând o chitanță de plată și o scrisoare a Primăriei Bacău referitoare la cheltuielile respective.

46. Guvernul nu se opune ca o parte din această sumă, și anume cea dovedită prin chitanța eliberată de executor, să fie acordată reclamanților.

47. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor decât în măsura în care se stabilește realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului lor. În cauză, ținând cont de probele pe care le deține și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră rezonabilă suma de 100 euro pentru costuri și cheltuieli reunite și o acordă împreună reclamanților.

C. Majorări de întârziere

48. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește plângerile întemeiate pe art. 6 alin. 1 din Convenție și 1 din Protocolul nr. 1 și referitoare la executarea deciziilor din 18 ianuarie 2002 și 14 ianuarie 2003 pronunțate de Curtea Supremă de Justiție și inadmisibilă pentru rest;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art.6 alin. 1 din Convenție datorită întârzierii în executarea deciziei din 18 ianuarie 2002 pronunțate de Curtea Supremă de Justiție ;

3. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 datorită întârzierii în executarea deciziei din 18 ianuarie 2002 pronunțate de Curtea Supremă de Justiție ;

4. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție și 1 din Protocolul nr. 1 în privința executării deciziei din 14 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție ;

5. hotărăște :

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din Convenție, sumele următoare, ce vor fi convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb aplicabil la data plății :

i. 800 euro (opt sute euro), la care se adaugă orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit, fiecăruia din reclamanți, pentru prejudiciul moral ;

ii. 100 euro (una sută euro) la care se adaugă orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit de reclamanți, împreună acestora din urmă, pentru costuri și cheltuieli;

b) că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, suma va fi majorată cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

6. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 30 septembrie 2008, în temeiul [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Stanley Naismith,

grețier adjunct